

การพัฒนาครูผู้ดูแลเด็กในการจัดประสบการณ์การเรียนรู้แบบบูรณาการ
ศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดองค์การบริหารส่วนตำบลดงเย็น
อำเภอบ้านดุง จังหวัดอุดรธานี

Development of Child caregivers on Providing
Integrated learning experiences in early
childhood development centers, Dong Yen
Subdistrict Administration Organization,
Ban Dung District, Udonthani

ผู้วิจัย นางนุชนาถ บุญหล้า

อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ (1) ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ไชยา ภาวะบุตร (2) ดร.ปิญอ ทองเหลา

Researcher: Nuchanat Boonla;

Thesis Advisors: (1) Asst. Prof. Dr.Chaiya Pawabutra (2) Dr.Pinyo Thonglao

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีความมุ่งหมายเพื่อ 1) ศึกษาสภาพปัญหาของครูผู้ดูแลเด็กในการจัดประสบการณ์การเรียนรู้แบบบูรณาการ 2) หาแนวทางการพัฒนาครูผู้ดูแลเด็กในการจัดประสบการณ์การเรียนรู้แบบบูรณาการ และ 3) ติดตามและประเมินผลการพัฒนาครูผู้ดูแลเด็ก ในการจัดประสบการณ์การเรียนรู้แบบบูรณาการ ศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดองค์การบริหารส่วนตำบลดงเย็น อำเภอบ้านดุง จังหวัดอุดรธานี กลุ่มเป้าหมาย ได้แก่ ครูผู้ดูแลเด็กจำนวน 12 คน โดยใช้การวิจัยปฏิบัติการ 2 วงรอบ แต่ละวงรอบประกอบด้วย ขั้นตอนการวางแผน ขั้นตอนการปฏิบัติการ ขั้นตอนการสังเกตการณ์ ขั้นตอนการสะท้อนกลับ เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยประกอบด้วย แบบทดสอบ แบบสังเกต แบบสัมภาษณ์ แบบประเมินแผนการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ สถิติที่ใช้ในการวิจัย ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน

ผลการวิจัยพบว่า

1. สภาพปัญหาของครูผู้ดูแลเด็กในการจัดประสบการณ์การเรียนรู้แบบบูรณาการก่อนพัฒนาพบว่า ครูผู้ดูแลเด็กมีความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับการจัดประสบการณ์การเรียนรู้แบบบูรณาการค่อนข้างน้อย ไม่สามารถเขียนแผนการจัดประสบการณ์การเรียนรู้แบบบูรณาการและไม่เคยจัดประสบการณ์การเรียนรู้แบบบูรณาการ ส่งผลให้การจัดประสบการณ์การเรียนรู้ของครูผู้ดูแลเด็กไม่มีประสิทธิภาพเท่าที่ควร ซึ่งครูผู้ดูแลเด็กมีความต้องการและยินดีเข้ารับการพัฒนาเพื่อเพิ่มพูนความรู้ ความเข้าใจและทักษะในการจัดประสบการณ์การเรียนรู้แบบบูรณาการให้มีประสิทธิภาพมากขึ้น

2. แนวทางการพัฒนาครูผู้ดูแลเด็กในการจัดประสบการณ์การเรียนรู้แบบบูรณาการใช้แนวทางการประชุมเชิงปฏิบัติการ และการนิเทศภายใน

3. การติดตามและประเมินผลการพัฒนาครูผู้ดูแลเด็กในการจัดประสบการณ์การเรียนรู้แบบบูรณาการพบว่า ครูผู้ดูแลมีความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับการจัดประสบการณ์การเรียนรู้แบบบูรณาการเพิ่มมากขึ้น ครูผู้ดูแล

เด็กมีความสามารถในการเขียนแผนการจัดประสบการณ์การเรียนรู้แบบบูรณาการโดยรวมมีความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก และครูผู้ดูแลเด็กสามารถจัดประสบการณ์การเรียนรู้แบบบูรณาการ 6 ขั้นตอน โดยรวมมีความเหมาะสมอยู่ในระดับน้อย ส่งผลให้เด็กมีพฤติกรรมการเรียนรู้โดยรวมมีความเหมาะสมอยู่ในระดับปานกลาง หลังการนิเทศภายในให้คำแนะนำ ปรึกษา ช่วยเหลือซึ่งกันและกัน แลกเปลี่ยนเรียนรู้ในการจัดประสบการณ์การเรียนรู้แบบบูรณาการทำให้ครูผู้ดูแลเด็กเกิดความมั่นใจ และสามารถจัดประสบการณ์การเรียนรู้แบบบูรณาการได้อย่างมีประสิทธิภาพ โดยรวมมีความเหมาะสม อยู่ในระดับมากที่สุด ส่งผลให้เด็กมีพฤติกรรมการเรียนรู้โดยรวมมีความเหมาะสมอยู่ในระดับมากที่สุด

ABSTRACT

The purposes of this research were to 1) investigate current states and problems of the child caregivers in providing integrated learning experiences, 2) find out guidelines in providing integrated learning experiences, and 3) monitor and evaluate the effects of the development of the child caregivers in providing integrated learning experiences for the early childhood development center under Dong Yen Subdistrict Administration Organization, Ban Dung , Udon Thani. The target group comprised 12 child caregivers. A two-spiral action research comprising: planning, action, observation and reflection in each spiral was employed. The instruments used were tests, evaluation forms for integrated lesson plans, observation forms, interview forms and evaluation forms on lesson plans. Statistics used were percentage, mean and standard deviation.

The results of this study were:

1) The states and problems of the child caregivers in providing integrated learning experiences indicated that the child caregivers obtained quite low knowledge and understanding in providing integrated learning experiences. They could not write lesson plans for providing integrated learning experiences and they never provided integrated learning experiences. This caused the child caregivers' learning experiences not efficient as they should have been. However, these child caregivers needed and were willing to participate in the development to improve their knowledge , understanding and skills to make the provision of integrated learning experiences more efficient.

2) The guidelines for developing the child caregivers in providing integrated learning experiences included a workshop and internal supervision.

3) The monitoring and evaluation on the development for the child caregivers in providing integrated learning experiences in the first spiral revealed that the child caregivers' knowledge and understanding increased. The child caregivers were able to write lesson plans for integrated learning experiences at the high level. The child caregivers were able to provide six-step integrated learning experiences at the low level as a whole. This affected the improvement of the students' learning behaviors at the moderate level. In the second spiral, after the internal supervision to help one another with advice and exchange of knowledge in providing integrated learning experiences, it was

also found that the child caregivers were confident and able to implement integrated learning experiences effectively, as a whole, with appropriateness at the highest level. Eventually, this affected the early childhood to obtain proper learning behaviors at the highest level in general.

ภูมิหลัง

นโยบายของรัฐบาลได้แสดงเจตนารมณ์ที่จะปฏิรูปการศึกษาเพื่อพัฒนาสังคมไทยให้เป็นสังคมแห่งการเรียนรู้เพื่อนำไปสู่การพัฒนาาระบบเศรษฐกิจให้คนไทยทั้งปวงได้รับโอกาสเท่าเทียมกันที่จะเรียนรู้และพัฒนาคุณภาพชีวิตได้อย่างต่อเนื่องตลอดชีวิต และมีปัญญาเป็นทุนไว้สร้างงานและสร้างรายได้ นำประเทศให้อยู่รอดจากระบบเศรษฐกิจและสังคมที่ผันแปรตลอดเวลา โดยยึดหลักการศึกษาล้างคน สร้างงาน และสร้างชีวิต ในการจัดการศึกษาท้องถิ่นมีวัตถุประสงค์ที่เกี่ยวข้องกับการศึกษาปฐมวัย กำหนดให้เด็กปฐมวัยได้รับการส่งเสริมพัฒนาการและเตรียมความพร้อมทางร่างกาย อารมณ์ จิตใจ สังคม สติปัญญา และลักษณะนิสัยให้เป็นไปอย่างถูกต้องตามหลักวิชาการเต็มตามศักยภาพ มีคุณภาพจริยธรรมระเบียบวินัย และมีความพร้อมที่จะเข้ารับการศึกษาในระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน (กรมส่งเสริมการปกครองส่วนท้องถิ่น, 2547, บทนำ)

เด็กเป็นทรัพยากรที่มีความสำคัญอย่างหนึ่งในการพัฒนาประเทศต่อไปในอนาคตโดยมีกฎหมายรัฐธรรมนูญและพระราชบัญญัติกำหนดและขั้นตอนการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พุทธศักราช 2542 กำหนดให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีภารกิจดูแลรับผิดชอบ ศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กจึงเป็นสถานศึกษาที่มีความสำคัญอย่างยิ่งเพราะเป็นจุดเริ่มต้นของการสร้างทรัพยากรที่ทรงคุณค่าให้แก่ประเทศ (กรมส่งเสริมการปกครองส่วนท้องถิ่น, 2547, คำนำ)

การจัดการเรียนการสอนแบบบูรณาการเป็นการนำความรู้ ความคิดรวบยอด ทักษะ และประสบการณ์สำคัญทั้งมวลที่ผู้เรียนจะได้รับในสาระการเรียนรู้ต่างๆ มาเชื่อมโยงผสมผสานเข้าด้วยกันอย่างมีความหมาย และ

สามารถนำไปประยุกต์ใช้ในชีวิตจริงได้ ซึ่งเป็นการขจัดความซ้ำซ้อน ความไม่สัมพันธ์ และความไม่ต่อเนื่อง โดยเฉพาะในระดับปฐมวัยศึกษาซึ่งเน้นการพัฒนาโดยองค์รวม (ทิตนา แชมมณี, 2546, หน้า 6) อย่างไรก็ตามการจัดประสบการณ์สำหรับเด็กปฐมวัยจะไม่จัดเป็นรายวิชาแต่จัดในรูปกิจกรรมบูรณาการผ่านการเล่น เพื่อให้เด็กได้เรียนรู้จากประสบการณ์ตรง เกิดความรู้ ทักษะ คุณธรรมจริยธรรมรวมทั้งเกิดการพัฒนาทางด้านร่างกาย ด้านอารมณ์และจิตใจ ด้านสังคม และด้านสติปัญญา เน้นเด็กเป็นสำคัญ

การจัดการเรียนการสอนแบบบูรณาการได้ถูกนำมาประยุกต์ใช้เพื่อให้ผู้เรียนได้เรียนรู้อย่างมีความหมาย เกิดองค์ความรู้ ความคิด สามารถเชื่อมโยงมวลความรู้และประสบการณ์ต่างๆ ไม่ใช้การเรียนแยกส่วนหรือเรียนเฉพาะเรื่องขาดความสัมพันธ์เชื่อมโยงซึ่งกันและกัน ซึ่งเป็นการเรียนที่ไม่ใช่การศึกษาอย่างแท้จริง (วลัย พาณิช, 2546, หน้า 45) การจัดการเรียนการสอนในระดับปฐมวัยยึดหลักการบูรณาการที่ว่า หนึ่งแนวคิดเด็กสามารถเรียนรู้ได้หลายกิจกรรม หนึ่งกิจกรรมเด็กสามารถเรียนรู้ได้หลายทักษะและหลายประสบการณ์สำคัญจึงเป็นหน้าที่ของครูจะต้องวางแผนการจัดประสบการณ์ให้เด็กเรียนรู้ผ่านการเล่นที่หลากหลายกิจกรรมหลากหลายทักษะหลากหลายประสบการณ์สำคัญอย่างเหมาะสมกับวัย การประเมินการเรียนรู้ของเด็ก ครูควรสังเกตประเมินทั้งการสอนของตนและพัฒนาการเรียนรู้ของเด็กว่าได้บรรลุตามจุดประสงค์และเป้าหมายที่วางไว้หรือไม่ ผลที่ได้จากการสังเกตสามารถบอกได้ว่าเด็กเกิดการเรียนรู้และมีความก้าวหน้าเพียงใด ซึ่งจะช่วยครูในการวางแผนการจัดกิจกรรม ซึ่งให้เห็นพัฒนาการของเด็กเป็นรายบุคคลความต้องการพิเศษของเด็กแต่ละคนและใช้ในการประเมินประสิทธิภาพการจัดการศึกษา (กรมส่งเสริมการปกครองส่วนท้องถิ่น, 2550, หน้า 9)

ความมุ่งหมายของการวิจัย

ในการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้กำหนดความมุ่งหมายของการวิจัยไว้ ดังนี้

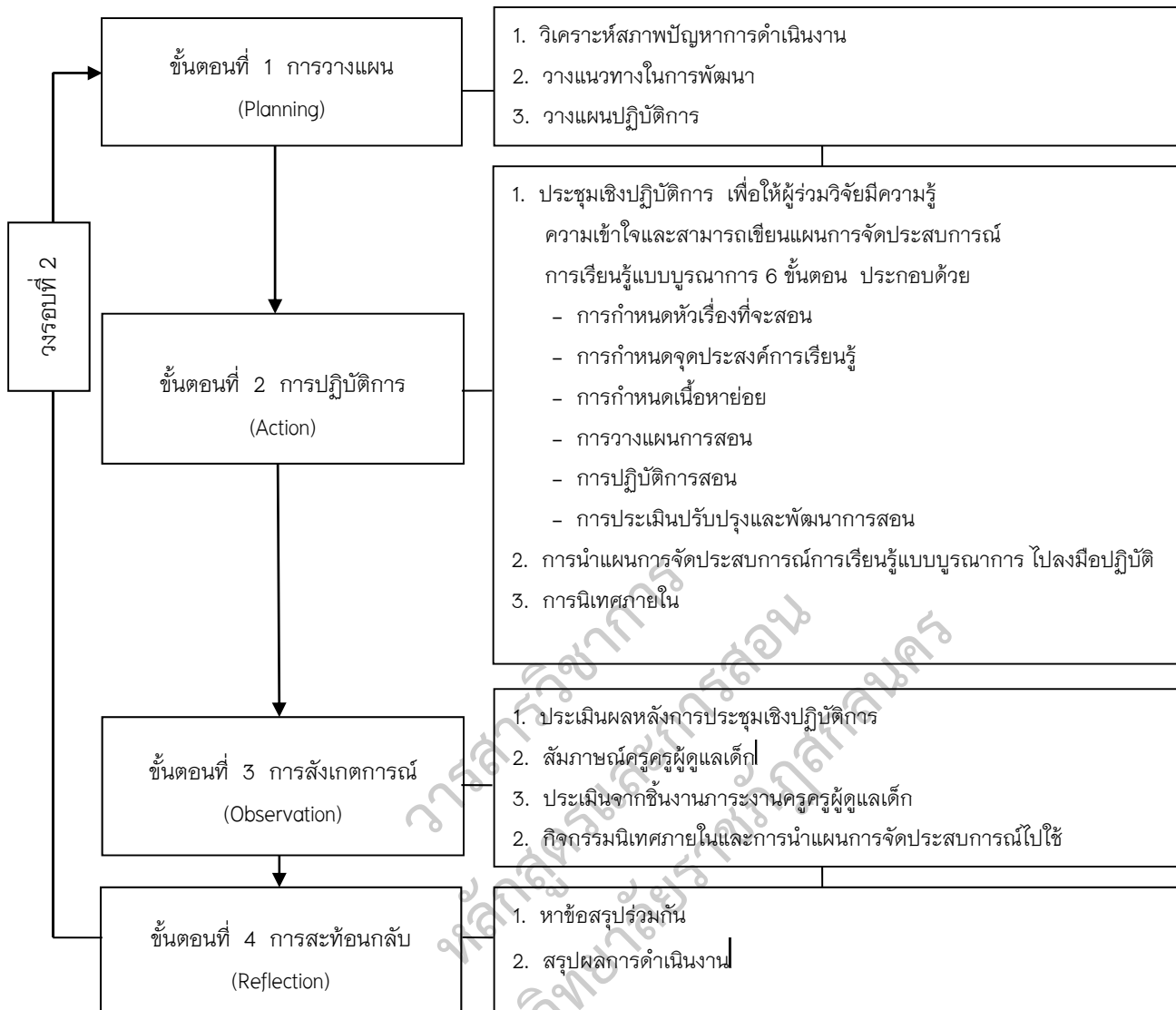
1. เพื่อศึกษาสภาพปัญหาของครูผู้ดูแลเด็กในการจัดประสบการณ์การเรียนรู้แบบบูรณาการ ศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดองค์การบริหารส่วนตำบลดงเย็น อำเภอบ้านดุง จังหวัดอุดรธานี

2. เพื่อหาแนวทางการพัฒนาครูผู้ดูแลเด็กในการจัดการประสบการณ์การเรียนรู้แบบบูรณาการ ศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดองค์การบริหารส่วนตำบลดงเย็น อำเภอบ้านดุง จังหวัดอุดรธานี

3. เพื่อติดตามและประเมินผลการพัฒนาครูผู้ดูแลเด็กในการจัดประสบการณ์การเรียนรู้แบบบูรณาการ ศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดองค์การบริหารส่วนตำบลดงเย็น อำเภอบ้านดุง จังหวัดอุดรธานี

กรอบแนวคิดในการวิจัย

ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้กำหนดกรอบแนวคิดการวิจัยในการพัฒนาครูผู้ดูแลเด็กในการจัดประสบการณ์การเรียนรู้แบบบูรณาการ ศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดองค์การบริหารส่วนตำบลดงเย็น อำเภอบ้านดุง จังหวัดอุดรธานี เพื่อให้ครูผู้ดูแลเด็กมีความรู้ความเข้าใจ สามารถเขียนแผนการจัดประสบการณ์การเรียนรู้แบบบูรณาการ และนำไปจัดประสบการณ์การเรียนรู้แบบบูรณาการ ตามกรอบการจัดประสบการณ์การเรียนรู้แบบบูรณาการ 6 ขั้นตอน คือ 1) การกำหนดหัวเรื่อง ที่จะสอน 2) การกำหนดจุดประสงค์การเรียนรู้ 3) การกำหนดเนื้อหาย่อย 4) การวางแผนการสอน 5) การปฏิบัติการสอน และ 6) การประเมินปรับปรุงและพัฒนาการสอน โดยใช้แนวทางในการพัฒนา 2 แนวทาง คือ การประชุมเชิงปฏิบัติการ และการนิเทศภายใน ดังภาพประกอบ

ภาพประกอบ กรอบแนวคิดในการวิจัย

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยในครั้งนี้เป็นการวิจัยปฏิบัติการ ประกอบด้วยขั้นตอนการวิจัย 4 ขั้นตอน ดังนี้

ขั้นที่ 1 ขั้นการวางแผน

1.1. การศึกษาปัญหาการดำเนินงานโดย การศึกษาวิเคราะห์บริบทของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัด องค์การบริหารส่วนตำบลดงเย็น อำเภอบ้านดุง จังหวัด อุดรธานี จำนวน 4 แห่ง

1.1.1 ศึกษาวิเคราะห์เอกสารที่เกี่ยวข้องกับการจัดประสบการณ์การเรียนรู้แบบบูรณาการ ศูนย์พัฒนาเด็ก สังกัดองค์การบริหารส่วนตำบลดงเย็น

อำเภอบ้านดุง จังหวัดอุดรธานี ของกลุ่มเป้าหมายในการวิจัย ได้แก่ ครูผู้ดูแลเด็กทั้ง 12 คน

1.1.2. กำหนดแนวทางในการพัฒนาครูผู้ดูแลเด็กในการจัดประสบการณ์การเรียนรู้แบบบูรณาการ ศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดองค์การบริหารส่วนตำบลดงเย็น อำเภอบ้านดุง จังหวัดอุดรธานี ได้แก่ การประชุมเชิงปฏิบัติการ และการนิเทศภายใน

1.1.3 วางแผนปฏิบัติการพัฒนาครูผู้ดูแลเด็กในการจัดประสบการณ์การเรียนรู้แบบบูรณาการ ขั้นที่ 2 ขั้นการลงมือปฏิบัติตามแผน

2.1 ดำเนินการพัฒนาครูผู้ดูแลเด็กในการจัด
ประสบการณ์การเรียนรู้แบบบูรณาการ ตามแผนปฏิบัติการ
ที่กำหนดไว้ และสังเกตการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้น

ขั้นที่ 3 ขั้นการสังเกตการณ์

3.1 ผลที่ได้จากการประชุมเชิงปฏิบัติการ

3.2 ผลการจัดประสบการณ์การเรียนรู้แบบ
บูรณาการ ของครูผู้ดูแลเด็กในการนิเทศภายใน

ขั้นที่ 4 ขั้นการสะท้อนกลับ

4.1 หาข้อสรุปในการพัฒนาร่วมกัน

4.2 สรุปผลการดำเนินงาน

ประชากรกลุ่มตัวอย่าง

1. กลุ่มเป้าหมาย จำนวน 27 คน ประกอบด้วย

1.1 กลุ่มผู้ร่วมวิจัย จำนวน 13 คน ประกอบด้วย

1.1.1 ผู้วิจัยในฐานะนักวิชาการเงินและบัญชี
จำนวน 1 คน

1.1.2 ผู้ร่วมวิจัย จำนวน 12 คน ประกอบด้วย

1.1.2.1 หัวหน้าศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก จำนวน

4 คน

1.1.2.2 ครูผู้ดูแลเด็ก จำนวน 8 คน

1.2. กลุ่มผู้ให้ข้อมูล จำนวน 6 คน ประกอบด้วย

1.2.1 วิทยากร จำนวน 2 คน

1.2.2 ตัวแทนคณะกรรมการศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก

จำนวน 12 คน

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

1. สถิติพื้นฐาน ดังนี้

1.1 ร้อยละ (Percentage)

1.2 ค่าเฉลี่ย (Mean)

1.3 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard deviation)

2. สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์หาคุณภาพของ
เครื่องมือในการหาค่าความเที่ยงตรง เชิงเนื้อหา (Content
validity) โดยใช้สูตรดัชนีค่าความเชื่อมั่น IOC

สรุปผลการวิจัย

การวิจัยการพัฒนาครูผู้ดูแลเด็กในการจัด
ประสบการณ์การเรียนรู้แบบบูรณาการ ศูนย์พัฒนา
เด็กเล็ก สังกัดองค์การบริหารส่วนตำบลดงเย็น อำเภอ

บ้านดุง จังหวัดอุดรธานี ครั้งนี้ ยึดหลักการวิจัยปฏิบัติการ
4 ขั้นตอน คือ การวางแผน (Planning) การปฏิบัติตาม
แผน (Action) การสังเกตการณ์ (Observation) การสะท้อน
กลับ (Reflection) โดยดำเนินการ 2 วนรอบ

วงรอบที่ 1 การดำเนินการพัฒนาครูผู้ดูแลเด็กใน
การจัดประสบการณ์การเรียนรู้แบบบูรณาการ ศูนย์
พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดองค์การบริหารส่วนตำบลดงเย็น
อำเภอบ้านดุง จังหวัดอุดรธานี โดยใช้แนวทางในการ
พัฒนา คือ การประชุมเชิงปฏิบัติการ และการนิเทศภายใน
การดำเนินการพัฒนาครูผู้ดูแลเด็กในการจัด

ประสบการณ์การเรียนรู้แบบบูรณาการ ศูนย์พัฒนาเด็ก
เล็ก สังกัดองค์การบริหารส่วนตำบลดงเย็น อำเภอบ้าน
ดุง จังหวัดอุดรธานี พบว่าก่อนการพัฒนาครูผู้ดูแลเด็ก
ทั้ง 12 คน มีความรู้ ความเข้าใจ เกี่ยวกับการจัด
ประสบการณ์การเรียนรู้แบบบูรณาการค่อนข้างน้อย คิด
เป็นร้อยละ 63.12 และหลังจากการได้รับการพัฒนาครู
ผู้ดูแลเด็กก็มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการจัด
ประสบการณ์การเรียนรู้แบบบูรณาการ คิดเป็นร้อยละ
90.63 โดยมีค่าเฉลี่ยเพิ่มขึ้น คิดเป็นร้อยละ 27.51 จาก
การสังเกตพฤติกรรมของครูผู้ดูแลเด็กที่เข้าร่วมกิจกรรม
การประชุมเชิงปฏิบัติการ พบว่า ผู้ร่วมวิจัยทุกคนมีความ
กระตือรือร้นในการเข้ารับการประชุมเชิงปฏิบัติการ ขณะ
ประชุมเชิงปฏิบัติการมีความตั้งใจและมีการจดบันทึกมี
การซักถามเมื่อสงสัย หรือไม่เข้าใจมีการแลกเปลี่ยนความ
คิดเห็นกับผู้เข้าร่วมประชุมเชิงปฏิบัติการ ปฏิบัติกิจกรรม
ให้เสร็จตามเวลาที่กำหนดมีการแสดงความคิดเห็นขณะ

ประชุมเชิงปฏิบัติการแสดงออกถึงความพยายามในการ
ปฏิบัติกิจกรรม มีส่วนร่วมในการฝึกปฏิบัติกิจกรรมต่างๆ
ทุกขั้นตอน การนำเสนอผลงานในการฝึกปฏิบัติกิจกรรม
การตอบคำถามที่ชัดเจนและตรงประเด็น และมีความสุขใน
การร่วมกิจกรรม และจากการฝึกเขียนแผนการจัด
ประสบการณ์การเรียนรู้แบบบูรณาการ พบว่า
กลุ่มเป้าหมายทั้ง 12 คน สามารถเขียนแผนการจัด
ประสบการณ์การเรียนรู้แบบบูรณาการและนำแผนการจัด
ประสบการณ์การเรียนรู้แบบบูรณาการไปปฏิบัติได้ แต่ใน
การดำเนินกิจกรรมการจัดประสบการณ์การเรียนรู้แบบ
บูรณาการ ครูผู้ดูแลเด็กยังไม่สามารถจัดประสบการณ์

การเรียนรู้แบบบูรณาการตามแผนการจัดประสบการณ์ที่ดีเท่าที่ควร

สรุปผลการพัฒนาในวงรอบที่ 1 การประชุมเชิงปฏิบัติการ จำนวน 2 วัน ผู้ร่วมวิจัยทั้ง 12 คน มีความรู้ความเข้าใจ ในการจัดประสบการณ์การเรียนรู้แบบบูรณาการ 6 ขั้นตอน สามารถเขียนแผนการจัดประสบการณ์การเรียนรู้แบบบูรณาการ และนำแผนการจัดประสบการณ์การเรียนรู้แบบบูรณาการไปปฏิบัติได้ จากการนิเทศภายในโดยการนิเทศการจัดประสบการณ์การเรียนรู้แบบบูรณาการปรากฏว่า ยังมีส่วนที่ต้องปรับปรุงแก้ไขและพัฒนาให้ดีขึ้นอีก จึงได้นำปัญหาที่พบมาดำเนินการพัฒนาวงรอบที่ 2 ซึ่งผู้วิจัยและผู้ร่วมวิจัยได้ประชุมปรึกษาหารือได้กำหนดแนวทางในการพัฒนา คือ การนิเทศภายใน

วงรอบที่ 2 การดำเนินการพัฒนาครูผู้ดูแลเด็กในการจัดประสบการณ์การเรียนรู้แบบบูรณาการ ศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดองค์การบริหารส่วนตำบลดงเย็น อำเภอบ้านดุง จังหวัดอุดรธานี โดยใช้แนวทางในการพัฒนา คือ การนิเทศภายใน

ผลการติดตามและประเมินผลการพัฒนาครูผู้ดูแลเด็กในการจัดประสบการณ์การเรียนรู้แบบบูรณาการ ศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดองค์การบริหารส่วนตำบลดงเย็น อำเภอบ้านดุง จังหวัดอุดรธานี ทั้ง 12 คน สามารถจัดประสบการณ์การเรียนรู้แบบบูรณาการโดยรวมมีความเหมาะสมอยู่ในระดับมากที่สุด ส่งผลให้พฤติกรรมและการเรียนรู้ของเด็กโดยรวมเหมาะสมอยู่ในระดับมากที่สุด ซึ่งสรุปได้ว่าการดำเนินการพัฒนาครูผู้ดูแลเด็กในการจัดประสบการณ์การเรียนรู้แบบบูรณาการประสบผลสำเร็จตามวัตถุประสงค์ ครูผู้ดูแลเด็กนำความรู้ที่ได้รับไปพัฒนาและปรับปรุงการจัดประสบการณ์การเรียนรู้แบบบูรณาการมีความรู้ ความเข้าใจในการจัดประสบการณ์การเรียนรู้แบบบูรณาการมากขึ้น สามารถเขียนแผนการจัดประสบการณ์การเรียนรู้แบบบูรณาการ และนำแผนไปจัดประสบการณ์การเรียนรู้แบบบูรณาการได้ตามกรอบการจัดประสบการณ์การเรียนรู้แบบบูรณาการ 6 ขั้นตอน จนเป็นที่น่าพอใจและมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

สรุปผลการพัฒนาในวงรอบที่ 2 ผลการดำเนินการพัฒนาครูผู้ดูแลเด็กในการจัดประสบการณ์การเรียนรู้แบบบูรณาการ ศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดองค์การบริหารส่วนตำบลดงเย็น อำเภอบ้านดุง จังหวัดอุดรธานี โดยใช้แนวทางในการพัฒนา คือ การนิเทศภายใน ปรากฏว่าผู้ร่วมวิจัยทั้ง 12 คน มีการพัฒนาการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ มีค่าเฉลี่ย 4.55 มีความเหมาะสมอยู่ในระดับมากที่สุด ซึ่งมีค่าเฉลี่ยเพิ่มขึ้นจากวงรอบที่ 1

อภิปรายผล

จากการดำเนินงานวิจัยเชิงปฏิบัติการเพื่อพัฒนาครูผู้ดูแลเด็กในการจัดประสบการณ์การเรียนรู้แบบบูรณาการ ศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดองค์การบริหารส่วนตำบลดงเย็น อำเภอบ้านดุง จังหวัดอุดรธานี ปรากฏว่าได้มีส่วนร่วมของผู้เกี่ยวข้องหลายๆ ฝ่าย คือ ผู้วิจัย หัวหน้าศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ครูผู้ดูแลเด็ก ตัวแทนคณะกรรมการศูนย์พัฒนาเด็ก และวิทยากร ทำให้การวิจัยดำเนินไปด้วยดีมีการพัฒนาครูผู้ดูแลเด็กในการจัดประสบการณ์การเรียนรู้แบบบูรณาการ ซึ่งนำมาอภิปรายผลการวิจัยดังนี้

1. สภาพปัญหาของครูผู้ดูแลเด็กในการจัดประสบการณ์การเรียนรู้แบบบูรณาการ ศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดองค์การบริหารส่วนตำบลดงเย็น อำเภอบ้านดุง จังหวัดอุดรธานี เป็นการศึกษาสภาพปัญหาในการจัดประสบการณ์การเรียนรู้แบบบูรณาการ ด้วยกระบวนการวิจัยเชิงปฏิบัติการ จากการเก็บข้อมูลด้วยการศึกษาวิเคราะห์เอกสารที่เกี่ยวข้อง พบว่า ครูผู้ดูแลเด็กส่วนใหญ่ไม่มีความรู้ ความเข้าใจและขาดทักษะในการจัดประสบการณ์การเรียนรู้แบบบูรณาการ ไม่มีการเขียนแผนการจัดประสบการณ์การเรียนรู้แบบบูรณาการ 6 ขั้นตอน และการนำแผนไปจัดประสบการณ์การเรียนรู้แบบบูรณาการสำหรับเด็ก การจัดประสบการณ์การเรียนรู้แบบบูรณาการยังถือเป็นเรื่องที่ยากสำหรับครูผู้ดูแลเด็ก เนื่องจากครูผู้ดูแลเด็กบางคนไม่ได้จบสาขาปฐมวัยโดยตรง และครูผู้ดูแลเด็กส่วนใหญ่ ยังไม่เคยได้รับประสบการณ์เรื่องการจัดประสบการณ์การเรียนรู้แบบ

บูรณาการสำหรับเด็กปฐมวัยมาก่อน จึงทำให้การจัดประสบการณ์การเรียนรู้แบบบูรณาการ ศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดองค์การบริหารส่วนตำบลดงเย็น อำเภอบ้านดุง จังหวัดอุดรธานี ยังไม่มีประสิทธิภาพเท่าที่ควร สอดคล้องกับงานวิจัยของ จารุณี กุลศรีวนรัตน์ (2553, หน้า 132) ได้ทำการวิจัย เรื่องการพัฒนาครูผู้ดูแลเด็กในการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ตามมาตรฐานการศึกษา ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์การปกครองส่วนท้องถิ่น องค์การบริหารส่วนตำบลบางทรายน้อย อำเภอห้วยใหญ่ จังหวัดมุกดาหาร พบว่า ก่อนการพัฒนาครูผู้ดูแลเด็ก มีความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ระดับปฐมวัยค่อนข้างน้อย ส่งผลให้การจัดประสบการณ์การเรียนรู้ระดับปฐมวัยไม่มีประสิทธิภาพเท่าที่ควร

2. แนวทางการพัฒนาครูผู้ดูแลเด็กในการจัดประสบการณ์การเรียนรู้แบบบูรณาการ ศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดองค์การบริหารส่วนตำบลดงเย็น อำเภอบ้านดุง จังหวัดอุดรธานี โดยใช้แนวทางการประชุมเชิงปฏิบัติการจากแบบทดสอบก่อน – หลังการประชุมเชิงปฏิบัติการ และแบบประเมินแผน การจัดประสบการณ์การเรียนรู้ของครูผู้ดูแลเด็ก พบว่า ผู้ร่วมวิจัยทั้ง 12 คน ความรู้ ความเข้าใจในการจัดประสบการณ์การเรียนรู้แบบบูรณาการมากขึ้น สามารถเขียนแผน การจัดประสบการณ์การเรียนรู้แบบบูรณาการ ตามกรอบการจัดประสบการณ์การเรียนรู้แบบบูรณาการ 6 ขั้นตอน สำหรับการประชุมเชิงปฏิบัติการเพื่อพัฒนาครูผู้ดูแลเด็กในการจัดประสบการณ์การเรียนรู้แบบบูรณาการในครั้งนี้ ได้แยกกิจกรรมในการประชุมเชิงปฏิบัติการออกเป็น 2 กิจกรรม คือ การบรรยายจากวิทยากรให้ความรู้และการฝึกปฏิบัติตามใบงาน ซึ่งเป็นกิจกรรมที่ทำให้ครูผู้ดูแลเด็กเกิดความรู้ ความเข้าใจ เกิดทักษะและมีเจตคติที่ดีต่อการจัดประสบการณ์การเรียนรู้แบบบูรณาการ ส่งผลให้เกิดการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมในการจัดประสบการณ์การเรียนรู้อย่างมีประสิทธิภาพ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ นาฎสินี พลเศษ (2553, หน้า 127 – 128) ได้ทำการวิจัย การพัฒนาศักยภาพในการจัดการเรียนรู้แบบบูรณาการ

ของบุคลากรโรงเรียนบ้านนาแยง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสกลนคร เขต 2 พบว่า ก่อนการดำเนินการครูผู้ร่วมวิจัยไม่มีความรู้ ความเข้าใจในการเขียนแผนการจัดการเรียนรู้แบบบูรณาการ และไม่สามารถจัดการเรียนรู้แบบบูรณาการได้ ผู้วิจัยใช้แนวทางในการพัฒนาด้วยกิจกรรม 2 กิจกรรมคือ การประชุมเชิงปฏิบัติการและการนิเทศภายใน ผลปรากฏว่า ครูผู้ร่วมวิจัย ทั้ง 6 คน มีความรู้ ความเข้าใจในการจัดการเรียนรู้แบบบูรณาการเพิ่มมากขึ้น สามารถเขียนแผนการจัดการเรียนรู้แบบบูรณาการได้สมบูรณ์ ชัดเจนยิ่งขึ้น และสามารถวางแผน

การสอน มีทักษะในการจัดการเรียนรู้แบบบูรณาการได้ดียิ่งขึ้น

3. การติดตามและประเมินผลการพัฒนาครูผู้ดูแลเด็กในการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ แบบบูรณาการ ศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดองค์การบริหารส่วนตำบลดงเย็น อำเภอบ้านดุง จังหวัดอุดรธานี โดยใช้แนวทางการนิเทศภายใน จากแบบสังเกตและแบบสัมภาษณ์ พบว่า ครูผู้ดูแลเด็กทั้ง 12 คน สามารถนำแผนการจัดประสบการณ์การเรียนรู้แบบบูรณาการไปใช้ในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน และสามารถจัดประสบการณ์การเรียนรู้แบบบูรณาการ ได้อย่างเหมาะสมและมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของวีระนุช พลแรงฤทธิ์ (2553, หน้า 135) ได้ทำการวิจัย เรื่องการพัฒนาครูผู้ดูแลเด็กในการจัดประสบการณ์การเรียนรู้แบบบูรณาการ ศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดองค์การบริหารส่วนตำบลเหล่าหมี อำเภอดอนตาล จังหวัดมุกดาหาร พบว่า การใช้แนวทางการนิเทศภายในพัฒนาครูผู้ดูแลเด็กทั้ง 13 คน สามารถนำแผนการจัดประสบการณ์การเรียนรู้แบบบูรณาการไปใช้ในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน และสามารถจัดประสบการณ์การเรียนรู้ได้อย่างเหมาะสมและมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น มีความมั่นใจในการจัดประสบการณ์ สร้างความสนุกสนานให้แก่เด็กเด็กมีความสนใจและกระตือรือร้นที่จะเรียน มีส่วนร่วมในกิจกรรมกล้าแสดงออก

ข้อเสนอแนะ

การพัฒนาครูผู้ดูแลเด็กในการจัดประสบการณ์การเรียนรู้แบบบูรณาการ ศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดองค์การบริหารส่วนตำบลยางเย็น อำเภอบ้านดุง จังหวัดอุดรธานี เพื่อให้ครูผู้ดูแลเด็กมีความรู้ความเข้าใจ สามารถเขียนแผนและนำแผนไปใช้ในการจัดประสบการณ์การเรียนรู้แบบบูรณาการได้อย่างมีประสิทธิภาพ ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะดังนี้

1. ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

1.1 ควรมีการนำเอากระบวนการการพัฒนาบุคลากรในการจัดประสบการณ์การเรียนรู้แบบบูรณาการไปใช้กับบุคลากรในสถานศึกษาอื่นที่รับผิดชอบเกี่ยวกับการจัดการศึกษาสำหรับเด็กปฐมวัย เพื่อให้สามารถจัดประสบการณ์การเรียนรู้แบบบูรณาการสำหรับเด็กปฐมวัยได้อย่างมีประสิทธิภาพ

1.2 การพัฒนาบุคลากรในการจัดประสบการณ์การเรียนรู้แบบบูรณาการ ควรได้รับการพัฒนาอย่างต่อเนื่อง เพื่อเป็นการพัฒนาประสิทธิภาพในการจัดประสบการณ์ การเรียนรู้แบบบูรณาการให้แก่บุคลากร

1.3 ผู้บริหารควรส่งเสริมและสนับสนุนการพัฒนาครูผู้ดูแลเด็กในการจัดประสบการณ์การเรียนรู้แบบบูรณาการ เพื่อเป็นการพัฒนาครูผู้ดูแลเด็กในหน่วยงานของตนให้มีประสิทธิภาพ

1.4 สถานศึกษาหรือศูนย์พัฒนาเด็กเล็กควรส่งเสริมให้บุคลากรได้จัดกิจกรรมการจัดประสบการณ์การเรียนรู้แบบบูรณาการทุกระดับชั้น

1.5 การพัฒนาบุคลากรในการจัดประสบการณ์การเรียนรู้แบบบูรณาการ ควรเปิดโอกาสให้ผู้ที่เกี่ยวข้องในการพัฒนาได้มีส่วนร่วมในทุกขั้นตอนของการพัฒนาอย่างเต็มที่ เพื่อให้การพัฒนาเกิดประสิทธิภาพมากที่สุด

1.6 ผู้บริหารควรส่งเสริม สนับสนุนให้บุคลากรที่มีส่วนเกี่ยวข้องในการจัดการศึกษาได้เข้ารับการฝึกประชุมเพื่อพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่องอย่างน้อยปีละ 2 ครั้ง เพื่อเพิ่มทักษะและพัฒนาความรู้ความสามารถของบุคลากรให้ก้าวหน้าและทันเหตุการณ์ที่มีการเปลี่ยนแปลงอยู่ตลอดเวลา

1.7 การประชุมเชิงปฏิบัติการควรพิจารณาเรื่องระยะเวลาและหัวข้อการประชุมเชิงปฏิบัติการให้มีความสอดคล้องเหมาะสมกับกิจกรรม เพื่อจะทำให้การประชุมเชิงปฏิบัติการมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

1.8 สถานศึกษาควรจัดให้มีการนิเทศภายในเพื่อพัฒนาบุคลากรได้ช่วยเหลือซึ่งกันและกัน สามารถนำแผนการจัดประสบการณ์ไปจัดกิจกรรมการเรียนการสอนได้อย่างมีประสิทธิภาพ

2. ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ควรศึกษาและพัฒนารูปแบบการพัฒนาครูผู้ดูแลเด็กในการจัดประสบการณ์การเรียนรู้แบบบูรณาการ โดยใช้แบบหรือกิจกรรมอื่นๆ เช่น การศึกษาดูงาน การสัมมนา การวิจัยในชั้นเรียน การจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ การศึกษาเอกสารงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

2.2 ควรมีการศึกษาเกี่ยวกับการพัฒนารูปแบบการจัดประสบการณ์การเรียนรู้แบบบูรณาการโดยใช้เทคนิคและวิธีการต่างๆ ที่หลากหลายด้วยกระบวนการวิจัยเชิงปฏิบัติการ เพื่อพัฒนารูปแบบการจัดประสบการณ์การเรียนรู้แบบบูรณาการ

2.3 ควรมีการศึกษาเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนระหว่างการจัดประสบการณ์การเรียนรู้แบบบูรณาการกับการจัดประสบการณ์การเรียนรู้แบบอื่น

2.4 สถานศึกษาที่จัดการศึกษาระดับปฐมวัย ควรพัฒนาบุคลากรให้มีความรู้ความสามารถในการผลิตสื่อ ผลิตเครื่องมือวัดผล และประเมินผลให้ตรงตามวัตถุประสงค์

2.5 ผู้บริหารควรส่งเสริมการทำวิจัยในชั้นเรียนเพื่อที่จะทำให้ครูผู้ดูแลเด็กทราบถึงข้อบกพร่องในการจัดประสบการณ์ระดับปฐมวัยของตนเอง และสามารถดำเนินการปรับปรุงแก้ไขให้เด็กได้รับการพัฒนาทั้งด้านร่างกาย อารมณ์ จิตใจ สังคม และสติปัญญา

2.6 ควรมีการศึกษาค้นคว้า สภาพปัญหาการนำหลักสูตรสถานศึกษาสู่การปฏิบัติในชั้นเรียน เพื่อนำผลที่ได้มาปรับปรุงและพัฒนาหลักสูตร ทั้งกระบวนการจัดทำและกระบวนการในหลักสูตร

2.7 ควรพัฒนาครูผู้ดูแลเด็กในการดำเนินงาน
ด้านอื่นๆ โดยใช้กระบวนการวิจัยปฏิบัติการ เพื่อพัฒนา
ให้ครูผู้ดูแลเด็กมีประสิทธิภาพในการทำงานมากยิ่งขึ้น

2.8 ควรมีการวิจัยเพื่อพัฒนาหลักสูตร
สถานศึกษาปฐมวัยของสถานศึกษาที่จัดการศึกษาปฐมวัย

เอกสารอ้างอิง

- กรมส่งเสริมการปกครองส่วนท้องถิ่น.. (2547). *คู่มือศูนย์พัฒนาเด็กเล็กสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น*. กรุงเทพฯ: สำนักประสานแผนและพัฒนากิจการศึกษาท้องถิ่น, 2547.
- _____. (2550). *แผนพัฒนาการศึกษาท้องถิ่น ระยะ 3 ปี (พ.ศ.2552-พ.ศ.2554)*. กรุงเทพฯ: สำนักประสานแผนและพัฒนากิจการศึกษาท้องถิ่น, 2550.
- ทีศนา เขมมณี. (2546). *รูปแบบการเรียนการสอน : ทางเลือกที่หลากหลาย*. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- วลัย พาณิช. (2546). *การจัดการเรียนรู้แบบบูรณาการสำหรับผู้เรียนระดับมัธยมศึกษา*. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

วารสารวิชาการ
หลักสูตรและการสอน
มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร